

2015 W1541

26 februari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. M.A.J. Kubatsch, advocaat te Utrecht,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
van [datum] tot [datum] als diaken werkzaam in [naam]kerk te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 april 2015.

Op 24 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, juridisch adviseur van het bisdom Breda.

Op 13 januari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar zwager, de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. M.A.J. Kubatsch. Aangeklaagde is verschenen met zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. De ouders van klaagster hadden een goede band met aangeklaagde en zijn vrouw (de zus van klaagsters moeder). Klaagster en haar zusje hadden aangeklaagde en zijn vrouw als peter en meter toegewezen gekregen. In de vakanties gingen ze vaak bij aangeklaagde logeren. Ze vond het fijn daar. Ze sliep in een kamer samen met haar jongere zusje. Op een nacht tussen 1 juni en 1 september 1987, klaagster was 10 jaar oud, werd klaagster wakker. Ze voelde dat haar pyjamabroek tot over haar billen naar beneden getrokken was. Ze lag op haar buik. Ze durfde niet te kijken. Ze was heel erg bang en geschrokken. Ze wilde dat het zo snel mogelijk voorbij was. Ze hoorde hem praten: 'Ik zal eens even lekker in je kutje voelen'. Ze wist wat dit woord betekende. Ze voelde dat er iets tussen haar billen zat, aan haar schaamlippen. Klaagster wist niet of dit een hand of een penis was. Het was warm en het bewoog heen en weer. Klaagster kneep haar billen heel stijf tegen elkaar. Ondanks dat bleef ze de beweging voelen. Hij herhaalde de woorden een paar keer. Klaagster was verstijfd en in de war en durfde niets te zeggen. Ze was bang dat hij haar zusje ook iets aan zou doen. Ineens stopte het en klaagster kon

alleen maar huilen in het beddengoed. Ze was bang dat haar zusje wakker werd. Klaagster heeft weinig herinneringen aan die periode. Ze sloot zich op in zichzelf, werd teruggetrokken, ze was niet meer open en niet meer vrij. Ze werd onbereikbaar voor anderen en voor zichzelf. Ze durfde het misbruik niet aan haar dagboek toe te vertrouwen, ze was bang dat anderen het zouden lezen. Medio 1988 heeft klaagster het tegen haar ouders verteld. De ouders van klaagster gingen daarop naar aangeklaagde om verhaal te halen. Aangeklaagde ontkende en zei dat klaagster het verzonnen had en dat ze iedereen kapot wilde maken. Een paar dagen later ontvingen de ouders van klaagster een brief van aangeklaagde waar onder meer in stond: '[klaagster] liegt niet'. De ouders van klaagster wilden de brief bewaren voor als klaagster 18 jaar oud was. De inhoud van de brief is verder niet besproken. Op [datum] brandde het huis van de klaagster en de zaak van haar ouders af. De brief is daarmee ook verloren gegaan.

2.2. Klaagster liep meermalen weg van huis. Ze schreef afscheidsbrieven. In 1988 besloot de moeder van klaagster dat klaagster naar het Riagg moest omdat ze onhandelbaar was. Hier werd PTSS geconstateerd. Klaagster ging in 1988 naar de HAVO. Studeren ging moeilijk, ze kon zich niet concentreren. Klaagster bleef in HAVO 5 zitten. Op enig moment was de moeder van klaagster jarig. De vrouw van aangeklaagde wilde naar de verjaardag komen. Aangeklaagde kwam mee. Klaagster rende in paniek naar haar kamer. Ze werd daarop 'afgevoerd' naar het huis van iemand anders. Waarom moest zij worden afgevoerd terwijl hij in haar huis kwam? De moeder van klaagster heeft vlak voor haar overlijden opgeschreven in het boek 'Mam vertel eens' dat ze spijt had dat de opvang van klaagster niet altijd zo ging als ze hadden bedacht. Ook schreef ze dat een van de moeilijkste beslissingen in haar leven was om tegen aangeklaagde te zeggen wat hij had gedaan. De band tussen de ouders van klaagster en aangeklaagde was goed. Klaagster heeft altijd gevoeld dat haar moeder het haar verweet dat zij daartussen was gekomen. Alles werd met de mantel der liefde afgedekt zodat er geen aangifte is gedaan. Klaagster voelde zich hierdoor alleen. Vanaf 1991 kreeg klaagster contact met jongens. Ze was echter doodsbang als iemand dichtbij kwam en ze raakte in paniek als iemand aan haar wilde komen. In 1994 kreeg klaagster verkering met [naam]r. Ze vertelde hem over het misbruik. Ze wilde wel intimiteit met hem, maar ze was bang. Ze kreeg flashbacks. In 2001 beëindigde Reinder de relatie. In 2001 werd bij klaagster een depressie vermoed. Ze begon met het slikken van antidepressiva. Klaagster heeft diverse banen gehad waarbij ze uitviel door depressie. Op enig moment kreeg klaagster een burn out. Klaagster vermoedde dat er bij haar sprake was van ADHD. Deze diagnose is door [instelling] bevestigd. In 2010 vond klaagster dat het klaar moest zijn. Ze liet zich opnemen voor vier maanden en ging daarna nog vier maanden in korte klinische behandeling. Klaagster heeft daarna nog groepstherapie gevolgd. Ook is ze naar een klinisch psycholoog gegaan voor traumaverwerking ten aanzien van het misbruik. Klaagster is mindfulness gaan doen. Verder heeft ze massagetherapie gevolgd, hetgeen lastig was voor haar omdat het intiem was. Als klaagster onrecht wordt aangedaan, raakt ze verlamd en kan ze niets meer zeggen. Daarna weet ze niet goed om te gaan met haar boosheid. Het contact met mannen vindt ze lastig. Als ze fysiek dichtbij komen, raakt klaagster in paniek. Ze duwt mannen letterlijk weg. Dit geeft problemen in haar relaties. Klaagster kan niet tegen het woord 'kutje'. Klaagster durft niet in slaap te vallen tijdens de massage omdat ze bang wordt dat ze wordt aangeraakt.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Mr. Baetens heeft namens aangeklaagde in zijn schriftelijke reactie gesteld dat aangeklaagde heeft toegegeven dat hij de bewuste nacht over de rug van klaagster streelde. Hij ging met zijn hand onder de pyjamabroek van klaagster en streelde haar over haar blote billen. Ter zitting heeft aangeklaagde zijn spijt betuigd voor hetgeen gebeurd is. Hij heeft verklaard dat hij wellicht met zijn vinger tussen de bilnaad van klaagster terecht is gekomen, hetgeen voor

klaagster heeft gevoeld als binnendringen. Het overige dat hem verweten wordt, heeft aangeklaagde met klem ontkend.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenentwintig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Door het verstrijken van de tijd zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de volgende gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. In een nacht tussen 1 juni en 1 september 1987, klaagster was 10 jaar oud, kwam aangeklaagde naar klaagster toe toen zij in bed lag te slapen. Hij aaide haar over de rug en ging met zijn hand onder haar broekje. Hij streelde haar over de blote billen waarbij een vinger tussen de bilspleet van klaagster ging, richting haar schaamstreek. Klaagster schrok wakker en kneep haar billen hard samen. Aangeklaagde stopte en verliet de kamer.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. De klacht wordt gesteund door de gedeeltelijk bekennende verklaring van aangeklaagde. Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de door de juridisch adviseur van klaagster toegestuurde steunverklaringen van [instelling] (d.d. 22 mei 2015), [instelling](d.d. 29 mei 2015) en [naam], psychiater (d.d. 16 september 2015).

De Klachtencommissie neemt mee in haar overweging dat de reactie van klaagster, namelijk het samenknijpen van de billen, past bij het tussen de bilspleet voelen en daarbij richting de schaamstreek gaan. Ten aanzien van het overige, zoals het betasten van de schaamlippen, het binnendringen van de vagina en de woorden die aangeklaagde zou hebben gebruikt, overweegt de Klachtencommissie dat het steunbewijs hiervoor ontbreekt. De Klachtencommissie sluit echter niet uit dat er meer gebeurd is.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging -zoals reeds gedaan op zitting- kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Breda de klacht, zoals opgenomen onder 4.3., gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 februari 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.